

WHAKATUPURANGA 2

HANGARAU MATIHIKO TUPURANGA
WHAKAARO ROROHIKO
ME HE TĀTAITAI AHAU

WHAKAMĀRAMA

WHAKATUPURANGA

Ka mārama ko tēnei mea te hātepe, he tukanga tohutohu ki te whakaoti hopanga, ka taea hoki te whakamahi i ēnei ki te tuhi papatono rorohiko, ā, me tika, me hāngai ngā tohutohu kia taea ai e te rorohiko te whai. Ka hoatu, ka whai hoki i ngā hātepe patuiro ngāwari i roto i ngā taiao rorohiko, rorohiko-kore hoki. Ka taea ēnei hātepe te whakamahi ki te hanga papatono māmā mā te whakauru i ngā mea pēnei i te tāuru, i te tāputa me ngā raupapanga i tēnei taiao hanga papatono.

WHAKAMĀRAMA

HOROPAKI

He tūmahi kore hangarau matihiko tēnei engari anō ngā akoranga e hāngai tika ana ki tēnei mea te hātepe me ōna āhuetanga.

Mā te whakamahi tātaitai ka mārama he rite te huarahi whakaaro a te tangata ki te huarahi whakaaro a te tātaitai. Mā te ākongā e whakahoropaki i ōna mōhiotanga, i ōna māramatanga mō te hātepe i a ia e rāweke, e whakamahi ana i te tātaitai.

WHAKAMĀRAMA

AKORANGA RANGATIRA

Ko ngā akoranga rangatira ngā akoranga kua tohua e te whānau, te kura, te hāpori hei tino akoranga me mōhio te ākongā. Nō roto mai i tēnei mahere ako ka tino puāwai ēnei akoranga rangatira:

UARA/WAIARO

- Tautoko, āwhina, akiaki, poipoi i ngā tāngata katoa i ngā wā katoa.
- Tākaro i runga i te mauritau

MĀTAURANGA

- Ka whai take te hātepe i roto i ngā mahi katoa o te tangata
- He rite te whakaaro rorohiko o te tangata me te rorohiko
- I hangaia te rorohiko hei āwhina, hei tautoko i te tangata
- Ka taea te whakamahi i te hātepe ki ngā wāhi katoa hei āwhina i te tangata

PŪKENGĀ

- Whakaaro ānō nei he rorohiko te tangata
- Whakamahi reo tohu kia tika
- Wetewete kaupapa taipā

WHAKAMĀRAMA

TE REO MATATINI

HE KUPU [HEI TAUIRA]

Tātaitai - Calculator

Tāuru - Enter

Tāpiri - Add

Tango - Subtract

Whakarea - Multiply

Whakawehe - Divide

HE RERENGA KŌRERO [HEI TAUIRA]

Tāuru te 2, tāpirihia te 3, ka...

3, tāpirihia te 3, ka...

10, ka tangohia te 5, ka...

2, whakareatia ki te 2, ka...

10, ka (whaka)wehea ki te 2, ka...

NGĀ RAUEMI

HE AHA

HEI

Tātaitai

Tātai nama

Pepa/Papa nui

Tūāpapa tākaro

Pene rākau/Pene

Tā/tuhi i te papa tākaro me ngā tohutohu

Papa tuhi (pepa, ipapa)

Tuhi i ngā tohutohu

Kāmera

Whakaahua i ngā mahi

TŪMAHI

KO TE TANGATA RĀNEI, KO TE TĀTAITAI RĀNEI TE HUARAHI TERE

1. Whakaaturia tētahi tātaitai ki ngā ākonga. Pātaihia ēnei pātai:
 - A. He aha te tikanga o te tātaitai?
 - B. He aha te hanga o te tātaitai?
 - C. Ka whakamahia te tātaitai ki hea?
 - D. Ka whakamahia te tātaitai hei aha?
 - E. Ko te tangata rānei, ko te tātaitai rānei te huarahi tere ki te mahi pāngarau?
2. Whakarōpūngia kia 2 ngā ākonga ki ia rōpū. Kotahi te tātaitai. He pepa tuhi me tētahi pene/pene rākau
3. Tuhia ētahi tauira tāpiri māmā ki te papa tuhituhi hei whakaoti mā ngā ākonga. Mā ngā ākonga e whakawā ko wai i tere ake. Kia 5 ā rātou mahinga.
4. Kohia ngā tatauranga mō ngā wā i tere ake te tātaitai, te tangata rānei. Matapakihia ngā raraunga kua puta. (Mahia anō ngā mahi 3 me te 4. Kurutetehia te tātaitai me te pepa/pene. Tīnīhia ngā mahi ki te whakawehe, whakarea, tango rānei)
5. Ka mutu ngā mahi whakawā. Tirohia ngā raraunga. Matapakihia ngā hua kua puta.

HE RITE TĀ TE TANGATA ME TE ROROHIKO WHAKAARO

1. Mā ngā ākonga ngā tukanga e matapaki, e kōrero. Tuhia ki te papa tuhituhi hei tiro mā te katoa:
 - A. He aha ngā tukanga i whāia e te tangata kore tātaitai?
 - B. He aha ngā tukanga i whāia e te tangata whai tātaitai?
 - C. He aha ngā ritenga?
 - D. He aha ngā rerekētanga?
 - E. He aha ētahi atu kitenga ōu?
2. Tukuna te pātai: “He aha ētahi atu hangarau matihiko kua hangaia hei āwhina, hei tautoko i te tangata kia māmā ai āna mahi?”

HE TAUNAKI MAHI

TĀ TE WHĀNAU

Tirohia te reta:

- Reta ki ngā mātua: Me he tātaitai ahau

HE TAUNAKI MAHI

HONONGA WĀHANGA AKO

TE REO MĀORI	Taumata 2 ā-Waha 1-4 ā-Tā 1,5,7
HANGARAU	Taumata 1 Ngā Āhuatanga o te Hangarau 1-3 Taumata 2 Ngā Āhuatanga o te Hangarau 1-3
HAUORA	Taumata 1 Waiora 1-2 Koiri 1-2
NGĀ TOI	Taumata 1-2 Toi Ataata Ngā Mahi a te Rēhia
TIKANGA Ā- IWI	Taumata 1-2 Te Ao Hurihuri 1.1, 2.1
PĀNGARAU	Te Tau me te Taurangi Ngā Rautaki Tau 3 Te Tauira me te Pānga
PĀNGARAU	Te Tau me te Taurangi Ngā Rautaki Tau 3 Te Tauira me te Pānga
TE REO MĀORI	Taumata 2 ā-Waha 1-4 ā-Tā 1,5,7

